

Nr. 124 - 18. årgang
Maj 2020

Strandgårdsbladet

Fra naboens kirsebærlund

home *fritid*

Sol, strand, salg og vand

Klik ind på home.dk/fritid og se, hvorfor home er den bedste til at sælge dit fritidshus

HOLBÆK

Michael H.Jørgensen a/s
Statsaut.ejendomsmægler & valuarer, MDE
Labæk 13, 4300 Holbæk
holbaek@home.dk
T lf. 59 43 59 59

www.home.dk

home

vi vil være din foretrukne ejendomsmægler

EJENDOMSMÆGLERKÆDE FOR DANSKE BANK KONCERNEN

Ikke helt dugfriske, men alligevel

Breakin' News

Broen er oppe igen

En usædvanlig debut og et meget fint initiativ

Som det fremgik af sidste nummer – 123 – blev broopsætningen aflyst pga. coronakrisen. Der var heldigvis andre, der ville det anderledes. De fylkedes om den konstituerede brolaugsformand *Klaus Burnæs*, Øst 47, og på den oprindelig fastlagte dato – 25. april – mødtes en ihærdig flok, som til glæde for alle foreningens medlemmer i løbet af 3 timer fik sat broen i vandet – klar til brug. I en ganske stærk og kold vind endda. Men det var ellers tørt og solrigt. Den traditionelle frokost i festligt lag kunne pga. forholdene ikke blive til noget, men der var sørget for at de hårdtarbejdende deltagere kunne indtage en indkøbt mængde smørrebrød med tilhørende drikkevarer – indtaget på stranden. Sponsoreret af nærværende blad.

Billederne her og på bagsiden giver en lille indtryk af aktiviteterne og fotografens mildt sagt amatøragtige tilgang til opgaven, men et nogle få glimt. Vi kan forhåbentlig bringe bedre fotos i forbindelse med optagningen til efteråret. Nu er broen i hvert fald klar til sommerens glæder – hvad de arbejdsomme skal prises for. Hvad ville en sommer uden bro være nu – efter at vi har fået en bro.

Fra den konstituerede *brolaugsformand* er her en hilsen til de fremmødte:

En stor tak skal lyde til de inviterede fremmødte brobisser, der hjalp til med opsætningen af badebroen Lørdag den 25 April. Vi kunne desværre ikke være samlet mere end 10 personer og afholde den ellers velkendte frokost efter opsætningen grundet corona situationen.

Jeg håber, at situationen er mere normal, og at vi må samles flere end 10 personer, når broen skal tages ned i efteråret.

Tusind tak til alle brobisser, heppere samt dem, der gerne ville have hjulpet.

Ha' en god sommer

*mvh. Klaus Burnæs
Øst 47*

Ord, som vi helt kan tilslutte os.

PB

Indlæg vedrørende dræn- og vej-fonden

Jeg kan med forundring læse, at bestyrelsen foreslår, at drænfonden ændres til dræn- og vej fond. Dette har jeg svært ved at se det logiske i.

Min opfattelse af drænfonden er, at denne skal vedligeholde og reparere eksisterende dræn, men måske det ikke er tilfældet?

Jeg har nu forsøgt gennem flere møder med formanden at få drænfonden til at udbedre den skade, der blev konstateret, da der blev spulet på stikvejen ved siden af mig. Det blev konstateret, at drænet er afklemt/mast.

Det har bestyrelsen afvist, da den ikke mener, at det har nogen betydning, at dette dræn ikke virker optimalt. Hvordan kan det være? Jeg har forsøgt at få en forklaring, men det har vist sig at være svært.

Mon der er andre i udstykningen, der har problemer med vandet?

Og hvis der er, skyldes det så, at der er andre dræn, som bestyrelsen ikke mener det er værd at vedligeholde/reparere?

Når bestyrelsen foreslår at ændre fonden til dræn- og vej-fond, er det så fordi de påtænker at lægge knust asfalt på alle stikveje? Et arbejde, der allerede er påbegyndt i øst? Eller hvad er grunden her til?

Vi skal jo huske på, at vi bor i et sommerhusområde og ikke et villakvarter.

Venlig hilsen

Anders Kristian Pedersen

Øst 23

Bestyrelsesformandens svar til Anders, Ø23

Tak til *Anders* for indlægget vedr. drænene.

Drænene under stikvejene og vendepladserne er etableret udelukkende for at afdræne disse, ikke for at afdræne de enkelte parceller.

Bestyrelsen **agter at foreslå** fondens fundats ændret til også af omfatte vejene. En dræn- og vejfond har et bredere anvendelsesområde.

I den nye rapport, som kommer i næste nummer, vil Kassereren redegøre for pengeforbruget i drænfonden til reparationer, etablering af rensebrønde etc. Som ovenfor beskrevet er det den enkelte grundejer og ikke fællesskabet, der skal afhjælpe f.eks. problemer med bl.a. opstigende grundvand, hvilket mange desværre har.

På de to eneste stikveje, hvor der er lagt genbrugsasfalt, leverede foreningen asfalten, medens en grundejer på hver vej udlagde materialerne med en stor besparelse for foreningen til følge.

Ja, i disse Coronatider er vi alle glade for at bo "på landet".

Vi ses om et par måneder.

Formanden

NjEL-SERVICE

EL-INSTALLATIONER TELE/DATA INSTALLATIONER

aut. El-installatør Niels Jørgensen

Vestergårdsvej 66, 4300 Holbæk Tlf. 59 46 15 04

www.nj-el.dk

nj@nj-el.dk

*NJ El-service, den lokale el-installatør,
din garanti for en sikker forbindelse!*

Plæneklipperservice.dk

v/ Torben Gundersen

Landevejen 83, 4532 Gislunge

Salg, service og reparationer af have-park maskiner

Service af almindelig plæneklipper:

Motorolie, tændrør, luftfilter skiftes, slibning af kniv, motor justeres.

Pris 500 kr. inkl. moms

*

Service af almindelig havetraktor:

Motorolie, tændrør, luftfilter skiftes, slibning af knive, remme efterses, dæktryk kontrolleres.

Pris 1.295 kr. inkl. moms

*

Vi sælger og servicerer have-park maskiner og reservedele til:

Stiga, Texas, Partner, McCulloch, Flymo,
Briggs & Stratton, Efcu, Honda, Tecumseh, Alko, Ginge,
Stihl, Husqvarna, Jonsered,
Variant trailere, m.fl.

Ring eller kig forbi for et uforpligtende tilbud.

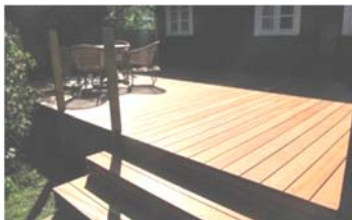
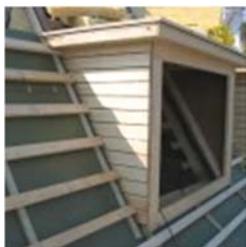
Tlf. 28 15 65 25

Plæneklipperservice.dk * www.plæneklipperservice.dk

TJ Tømrrerservice

(kun et stenkast fra Strandgården, lige ved Audebo dæmningen)

Vi har stor erfaring indenfor:
Tagrenovering / Vinduesudskiftning
Enfamiliehuse / sommerhuse
Forsikringskader

*Vi er et kvalitetsbevidst tømmer og snedkerfirma, v./
Tømrrermester Tommy Woxholt, og Tømrrermester Jørn Løvenhorst.*

TJ Tømrrerservice

Audebo Skolevej 14 - 4300 Holbæk

www.toemrrerservice.dk * tj@toemrrerservice.dk

Tommy 2162 3130

Jørn 2025 6436

Ring til os

og få en snak om dine planer, og en fast pris på dit byggeprojekt

Renovatio imperii Romanorum

Otto 3. arvede ved faderen Otto 2.s tidlige død i 983 et kæmpestort rige, dobbelt så stort som det nuv. Tyskland, hvor alle de gamle problemer stod uløste. Skønt det straks stod helt klart, at den treårige søn skulle overtage tronen, opstod der naturligvis de sædvanlige uroligheder omkring tronskiftet. Moderen *Theofano* (ca. 955-972-983-990) var næppe nogen populær kejserinde, bl.a. pga. sin byzantinske herkomst og sin klare bevidsthed om, at hun kom fra et noget rigere og langt mere avanceret (organisatorisk og kulturelt) rige end det tyske. Nok bestod universalkirken endnu – på papiret i hvert fald – men der havde allerede længe været alvorlige tvistigheder mellem pavemagten og patriarken i Konstantinopel. Det, der skulle vise sig at være det endelige brud kom først i 1054. Dengang blev det kun opfattet som endnu en omgang intern ballade. Primært om pavens rolle i universalkirken, om enehersker eller ej så at sige.

Kølns ærkebiskop og Theofano blev formyndere med flere gejstlige og verdslige stormænd som medhjælpere. I kulissen spillede Ottos farmor, vores gamle veninde *Adelaide*, Otto 1.s enke, sin rolle. Det var formentlig hende, der sørgede for, at sønnen, som den eneste tyske kejser nogensinde, blev begravet i Peterskirken i Rom. Den anden tyske kejserlige, der er gravlagt dér, er en anden gammel veninde *Agnes af Poitou*, Henrik 3.s enke og Henrik 4.s mor.

Formodentlig begyndte den unge, dybt religiøse og stærkt byzans-inficerede idealist *Otto* og hans nære ven, den modne, erfarne (menneskekloge) og politiske realist *Gerbert* omkring årsskiftet 955/96 de nærmere drøftelser af deres ideer mht. et kommende ”helligt romersk universalkejserrige” – et teokratisk rige – der i smuk samdrægtighed skulle styres af kejser og pave. Ottos byzantinske mor har (også efter sin død) sikkert virket som inspirator pga. sit kendskab til forholdene i Byzans, hvor kejseren og Konstantinopels ortodokse patriark, det nærmeste østkirken kom en pave, boede sammen inden for et stort paladsområde, der omfattede kejserpaladset, regeringsbygninger, patriarkens palads og samt den kejserlige ”paladskirke” *Hagia Sofia* – et af verdens arkitektoniske vidundere. De to venners planer, der ikke kendes i detaljer, har tilsyneladende drejet sig om mere end pavekirkens Europa, og derfor også om at udvide pavemagtens grænser østpå i et middelalderligt *Øst-Vest-kapløb*.

I 994 var Otto blevet myndig. Han kunne nu handle på egen hånd. Vist uden helt at slippe formyndernes indblanding, især enkekejserinde *Adelaides*. Gerbert fik samtidig langt større indflydelse. Nok var Theofano død i 990, men hendes indoktrinering af sønnen levede videre endda. . Det var via den, at Otto udviklede sit ”utyske” syn på kejserens og hele ideens ideologiske rolle. Det var hans hede ønske at forestå en fornyelse af hele imperiet. I en klassiske forstand af begrebet romersk, men i tysk-romersk aftapning. Han lod sin devise ”*af Guds nåde romernes kejser og augustus*” indgrave i sit personlige segl. At han turde provokere Byzans så voldsomt, skyldtes, at der var kommet en ny herskerslægt til magten nogle år tidligere, en anden slægt end Theofanos, og fordi hun som sagt var død i 990.

I 996 fik han mulighed for at sætte en halvfætter Brun(o) af Carinthia (972-996-999) på pavestolen. Han tog pavens navn *Gregor 5*. Samtidig flyttede Otto selv til Rom for at indrette byen som sin kommende hovedstad. Også for at være tæt på paven, som man ikke mente kunne bo andre steder end i Rom, mens kejseren sådan set kunne bo hvor som helst. I 998 udnævnte paven Gerbert til ærkebiskop af *Ravenna*.

Otto 3 på sin trone iført alle de kejserlige insignier. Bemærk kjortlens farve: den purpurrøde = den exclusive kejserlige farve i Byzans. Illustration fra en evangeliebog, fremstillet ca. 990 i Reichenau-klostret ved Bodensøen. En evangeliebog består af udvalgte afsnit fra evangelierne + evt. illustrationer. Det er altså et meget fornemt eksemplar – en kejser værdig.

Sådanne evangeliebøger blev tit brugt som kostbare gaver mellem fyrster—og andre, der var i stand til at betale for herlighederne. Hvert eksemplar kunne udformes, så det passede helt til formålet, dvs. modtagerens fornemhed og placering i systemet. De kendes fra hele Europa.

For planernes gennemførelse var det mest oplagte for Otto og Gerbert at kaste blikket på Østeuropa. Her var der allerede fra Otto 1.s tid livlige, men modstridende interesser mellem det tyske rige og de slaviske østpå. Og i øvrigt også med det magyarske (Ungarn). Otto 1. havde i 955 tilføjet magyarerne to alvorlige nederlag ved Lechfeld floden nær Regensburg, hvilket betød en længere pause i stridighederne, men helt forbi var de ikke. Samme år tilføjede Otto også slaverstammerne mod nord et svært nederlag. Men det gav ikke fred i lige så lang tid.

Otto 3. arvede efter sin far et ganske godt forhold til nogle af nøglepersonerne i Polen. Den polske hertug *Mieszko* 1. havde allerede i Otto 2.s tid efter bedste evne støttet kejseren i kampene mod de vendiske stammer. Dette gode forhold havde givet hertugen stort set frie hænder nordpå og østpå. Der kunne godtnok være indbyrdes stridigheder mellem de to parter, men begge foretrak, når det kom til stykket mestendels at stå på en venskabelig og dermed fredelig fod. Vist allerede i denne periode begyndte *Mieszko* og senere hans søn *Boleslaw* at arbejde for at opnå et ærkesæde i Polen. Det skulle kejseren nok være mand for at sørge for – også den helt unge Otto 3. Paverne var jo som oftest i lommen på kejseren, når det kom til stykket.

I en meget koncentreret version: Det ene øjeblik var de i krig, det næste øjeblik var de ved at blive venner, men inden de nåede at blive rigtig gode venner, var de i krig igen. Det var så at sige det faste program for forholdene mellem kejsermagten og naboerne mod øst. Med sporadiske ”gæsteforhold” til Danmark (= Harald Blåtand). Noget tilsvarende gjaldt i øvrigt også forholdene i Italien—det meste af tiden.

Missionærenes klassiske dilemma: mission og/eller erobring

Lige fra starten af 700-tallet, da *Willibrord* og andre angelsaksiske munke drevet af missionsiver søgte til kontinentet, blev de nødt til at tage hensyn til visse krav for at gennemføre missionen. Dels var det nødvendigt med en aftale med den kristne konge i det område missionen skulle udgå fra, dvs. primært frankerriget, og at dels sikre sig bistand fra lokale kirkelige myndigheder her, dvs. fra en biskop og helst en ærkebiskop. Missionærene skulle helst være præsteviede, og allerhelst være indviede som (missions)biskop, så de kunne uddanne og indvie præster i de omvendte områder, hvis alt ellers gik, som det skulle. Men der var oveni et andet problem, som der måtte tages højde for – ikke altid, men ofte. I en passende, og ikke for lang

afstand fulgtes missionærerne af erobblingslystne tropper. Hvad de ”udvalgte” hedninge hurtigt opdagede. En omstændighed, der ikke gjorde missionsarbejdet lettere for dem. Det var en trussel, der kostede mange missionærer livet. Der var dog andet, der – må man gå ud fra – fik dem til uførtrodet at fortsætte arbejdet. Den missionær, der blev myrdet i forbindelse med missionsarbejdet blev automatisk martyr og dermed også som helgen.

Internt i hedningesamfundene kunne der også være problemer. De afhang af forholdene hos de enkelte folkeslag og ikke mindst mht. deres ledes position. Disse ledere omtales som oftest som konger eller høvdinge. Hvis en hedensk leder, stod stærkt i samfundet pga. sin position i kulten, ville han ofte være negativt stemt over for missionen. For den hedenske kult skulle jo forsvinde ved trosskiftet, og dermed risikerede lederen at miste (noget af) sin magt. For missionærerne var kongen særlig betydningsfuld, fordi folket overtog hans tro. Det var ikke længere muligt som i romerrigets tid at udbrede religionen nedenfra. Missionen i den germanske og slaviske verden krævede, at kongen blev omvendt og lod sig døbe.

En hedensk konge og de stormænd, der omgav ham, kunne have gode grunde til at afvise missionen og evt. dræbe missionærerne. Til trods herfor er det jo alligevel en kendsgerning, at hele Europa omkr. år 1300 var blevet kristnet. Og det skyldtes langtfra altid, at der ved grænsen stod en stærk fyrste med en stor hær og ventede en hurtig omvendelse. En forklaring må altså være, at kongen og hans mænd fandt det opportunt at konvertere – fordi de så gode muligheder for at kunne udnytte situationen indenrigspolitisk og især udenrigspolitisk.

Man kan vist roligt gå ud fra, at de ledende kredse kendte forholdene i de kristne lande. Stormændene kan have opdaget, hvordan stormændene i de kristne lande kunne udnytte kirken til egen fordel. Alle steder, og det uanset religion, var det sådan, at dem, der havde magt i det mindste forsøgte at bevare den og helst udvide den. På en eller anden måde – blodig eller ublodig. Kongemagten var næppe blind for, at den kristne religion langt bedre end den hedenske egnede sig til legitimering af kongemagten, og at det kirkelige hierarki kunne levere en administrativ kompetence, som var uundværlig for centraliseringsprocessen i riget. Her kan gives et lokalt (dansk) eksempel: da herredsinddelingen i Danmark var fuldført var der ca. 200 *herreder*, og ca. 2.500 *sogne*, fordelt på 8 stifter. Desuden at man kom ind i det kristne fællesskab, der omfattede det meste af Europa. Det var faktisk meget betydningsfuldt.

Da de fleste europæiske riger var under opbygning, havde den lokale kirke hårdt brug for en stærk kongemagt til at beskytte kirke og gejstlighed. Men kongemagten havde også i meget lang tid brug for kirken til at opbygge og centralisere magten i riget. Kirken kom ikke blot med en ny og meget anderledes religion, men også med et fasttømret system og et fastlagt, internt hierarki. Desuden beherskede gejstligheden tidens internationale sprog latin – i skrift og tale. Alt internationalt samkvem, især udenrigspolitikken i bred forstand, foregik på latin.

Missionen i Østeuropa

Forholdene i Østeuropa var i 900-tallet meget brogede. Mellem Østersøen og Sortehavet fandtes fra nord til syd: Pommern og Pruzzen (preusernes land), Polen, Böhmen, Mähren, Ungarn og det byzantinske rige, der omfattede hele Balkan plus de asiatiske dele. Mellem Finske Bugt og Sortehavet Kiev-Rusland, der ligesom Byzans tilhørte den græske kirke. De andre nævnte områder var overvejende hedenske. Både den romerske og den græske kirke forsøgte at indlemme disse områder under deres oboediens. Den romerske kirke (pavekirken) var stort set lig med Vesteuropa. Se i øvrigt *kortet* side 13.

Teksten fortsætter side 15.

Klippetider fra 1. juli 2018

Lørdage: fra kl. 09.30 til kl. 18.00

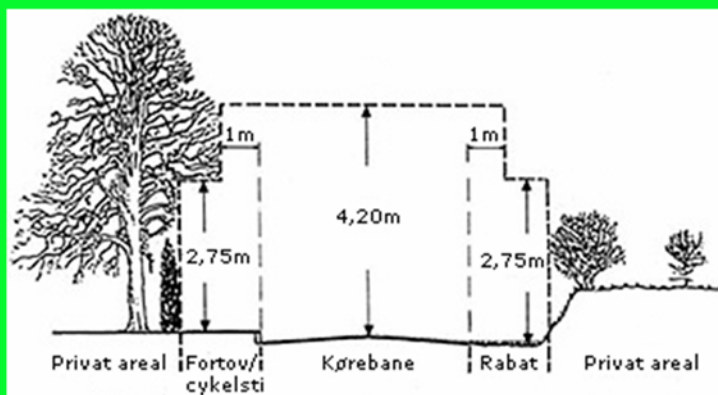
Søn- og helligdage: fra kl. 09.30 til 12 og igen fra kl. 14.00 til kl. 18.00

Beskæring af hække og træer

Grundejerforeningen har fået en henvendelse fra Holbæk kommune, der pålægger de enkelte matrikler at sørge for, at der er fri passage på stik- og brandveje samt veje, der fører mod fællesarealerne. Dette for at sikre, at udrykningskøretøjer med mere kan passere frit.

Vi henstiller, at I snarest muligt får beskåret på jeres grund ifølge nedenstående tegning.

Bemærk: 1 meter ind over rabatter, fortove og cykelstier fra kørebane kant skal der ligeledes være frihøjde på 4,2 m.

Med venlig hilsen- Bestyrelsen

Til OPSLAGSTAVLEN

Når støvet har lagt sig...

... det handler ikke kun om støv over haver og veje, men også om sikkerhed og PENGE. Det er just ingen hemmelighed, at jo højere farten er, desto mere går det ud over vejens belægning. Her hos os er der ikke andre til at betale for udbedring af stamvejene end medlemmerne en bloc – i fællig – af den fælles kasse.

Det kunne meget let fører til udgifter, der kan sammenlignes med drænudgifter og deslige. Så hvis man vil køre ”udenom” kontingentforhøjelser, så hold farten nede på de 20 km/t. Det kan faktisk vise at betale sig.

Et andet EVIGT problem

Endnu en gang—på GENTAGNE henstillinger fra foreningens medlemmer, skal vi minde om, at HUNDES EFTERLADEN-SKABER *altid* skal samles op og bortffjernes. Enten til en af de opstillede skraldeposer eller til egen skraldevogn.

Går du tur altid HUN-hunden, men til dens affald, fækalier, ekskrementer eller hvad man ellers vælger at kalde det.)

med en hund, så husk DEPOSER (ikke til

DEPOSER (ikke til

Den vigtigste del af Europa i år 1000. Grænserne skal ikke tages helt bogstavelige, da de i praksis var ret flydende. De lysegrønne områder øst for kejserriget er vnderstammernes territorier. Kun obodritterstammens område er navngivet her. Skønt de var jo også venders. Den nordlige del af Civitas Schinesghe (= Polen) var Pommern, pomeranernes land, der fra tid til anden sorterede under Polen. Duchy of Bohemia svarer til Böhmen og Mähren, der mere eller mindre, fra tid til anden, hørte under kejserriget. Bulgærer, pecheneger og khazarer var mongolske folkeslag. Ungarerne (magyarerne) ligeledes. Emirater og kalifater er muslimske områder.

Det var området fra Østersøen i nord og til Adriaterhavet i syd samt frem til Kiev-riget i øst, der indgik i Otto 3.s og Gerberts planer om det fremtidige universalkejserrige plus selve kejserriget og pavestaten. Syditalien var selvsagt meget interessant, men her var problemer, dels med Byzans, der besad "sko-delen" af stovlen og med det sicilianske emirat, der havde tilføjet Otto 2. et ydmygende nederlag i 982. Det var under forberedelserne til et nyt togt mod muslimerne, at Otto 2. blev syg af malaria i Ravenna og døde i 983. Burgund var fristende, men problematisk, fordi den franske konge mente at have en særlig ret til område. Han var jo gået glip af det meste af Lothringen (Lorraine) efter striden med Otto 1..

GRØN ANLÆGSSERVICE

HESTIA

*Ny Hagestedvej 5 - 4532 Gislinge
Tlf. 59 46 06 07 / Mobil 40 98 06 10
e-mail: hestia@mail.dk – www.hestiais.dk*

Vi tilbyder en bred vifte af top-professionelle ydelser

Fliselægning og anlæg af stensætninger til bede eller støttemure

*

Anlæg af græsplæner og blomsterbede

*

Topdress og fjernelse af mos i græsplæner

*

Fræsning og grubning af haver

*

Træfældning og beskæring

*

Stubfræsning

*

Anlæg og vedligehold af havedamme

*

Miljøvenlig ukrudtsbekæmpelse i belægninger, plæner og bede

*

Skadedyrsbekæmpelse

*

Løbende vedligeholdelse af haver og parker

Der var tale om flere urocentre. De slaviske stammer, der traditionelt kaldet for venderne, blev mere og mere klemt af de større og mere organiserede riger – kejserriget fra vest og Polen fra øst. Magyarerne (ungarerne) huserede andre steder – mod vest. ”*Steppens sønner*” præstereede på deres sommertogter at trænge helt frem til Atlanterhavskysten ved Loires udmundning. Billedet var det samme, som nordboerne / vikingerne stod for: plyndringer og andre former for ødelæggelser, vold og drab og hvad deraf fulgte. Der blev også taget en hel del fanger, der senere solgtes om som slaver. En ganske vigtig indtægt også for vikingerne. Det kan nævnes, at ordet *slave* (i betydningen til *træl*) er afledt af de *slaviske* folk. Så det kan ikke undre, at venderne, når de i Danmark tog fanger, måtte fangerne trække for slaverne.

Til overflod var der rigeligt med interne stridigheder i de lande, der pressede venderne. Fyrster sloges med vasaller og med deres egen familie, hvis man da ikke lige benyttede lejligheden til at tage livet af krævende brødre og andre slægtninge. Det lyder grusomt, men det var formentlig mindre blodigt og ødelæggende end de gængse fejder, hvor en masse ellers uskyldige menneskeliv og værdier gik tabt. Såvel hertug *Boleslaw* af Polen og kong *Boleslaus* 1. (den Grusomme), af Böhmen ryddede familiemedlemmer af vejen. Boleslaw for at hindre sine halvbrødre i at bemægtige sig tronen efter deres fælles fars død. Boleslaus dræbte sin storebror *Wenceslaus* (Wenzel) 1., der var regerende konge og overtog selv tronen. Wenceslaus helgenkåredes senere og blev tjekkernes nationalhelgen. I øvrigt blev brødrenes farmor, *Ludmila*, blev også både myrdet og kanoniseret og derpå tjekkernes nationalhelgeninde.

Der var flere måder at missionere på. Nogle mere specielle end andre. Polens hertug *Mieszko* 1. (ca. 930 –ca. 960-992) ville gerne giftes med *Dubrawka* (940/45-965-977), der var datter af ovennævnte Boleslaus. Boleslaus var ikke afvisende, men krævede, at Mieszko lod sig døbe. Da sagen var af stor (politisk) betydning for Mieszko, døbttes han i 966. Samtidig lod den polske elite sig også døbe, og missionærer fik adgang til området.

Denne formæling havde (måske) også en vis betydning for Danmarkshistorien. ”(måske)” fordi sagen ikke er ligefrem krystalklar. Mieszko og Dubrawska fik to børn, ovennævnte søn *Boleslaw* (Chobry), opkaldt efter sin morfar, og datteren *Świętosławą*. Hun blev efter alt at dømme først gift med den svenske konge *Erik Sejrsæl* (ca. 945-970-995) og efter hans død med den danske *Svend Tveskæg* (?-?-1014). Med Erik fik hun sønnen *Olov Skötkonung* (980-995-1022) og med Svend sønnen *Knud den Store*, (ca. 995-1018-1035) som jeg tidligere har skrevet en del om. *Świętosławą* er nok den samme som Sigrid Storråde eller Gunhild i nordiske kilder. Den bedste (og kontinentale) kilde, Thietmar af Merseburg, efterlader ingen tvivl om Svends polske dronning. Og nu vi er ved det, er det næsten ikke til at stoppe: Olovs datter Ingegerd blev gift med Jaroslav den Vise af Kiev, og blandt deres oldebørn finder vi *Valdemar den Store af Danmark*. Generne kom også vidt omkring dengang. Endda frem til vores nuværende dronningefamilie.

*Statue af Boleslaw I.
Chobry foran den gotiske udgave af katedralen i Gniezno*

Det kan meget kort opsummeres således: vnderstammerne sloges internt og indbyrdes. Dertil kom stridighederne med kejseren (incl. Böhmen og Mähren), polakkerne og ungarene. Polakkerne sloges med kejsermagten fra tid til anden, afvekslende med venskabelige forhold. Magyarerne (ungarene) drev deres spil med kejsermagten både nord og syd for Alperne, samt med Byzans, Frankrig og med afstikkere til Spanien, både den katolske og den muslimske del. Magyarernes indsats bestod i de rene plyndringstogter med alt hvad dertil hørte. Mens de andre enten sloges for livet (og magten) og for at sætte andre på plads, evt. samtidig også inddrage nye områder i riget. For at gøre dette meget forvirrede billede lidt mere komplet og lidt mere kompliceret, var danskerne også rodet ind i noget. De hjemsogte især Frankrig og England, sloges snart med visse vnderstammer og arbejdede sammen med andre. Harald Blåtand blev endda gift med obodritterknesens datter Tove. Obodritterne, der også sloges med kejseren, var den stamme, der boede nærmest Danmark. Og var også jævnligt i konflikt med kejserriget, især med Herman Billung, der var kejserens mand i området syd for Østersøen.

Det var derfor ikke så underligt, at ottonerne forsøgte, med skiftende held, at skabe orden og fred i foretagendet. Men kejserne blev ikke sjældent modarbejdet af deres egne vasaller. Incl. brødre, sønner og fætre. Det var Otto 3.s og Gerberts store plan at bringe al denne uorden til ophør og indlemme hele området i en slags kejserligt fælledsmarked – et universalt, teokratisk kejserrige. Den idé krævede så også, at hele dette område blev sikkert forankret religiøst i Rom, der skulle være ”hovedstaden” i dette fællesmarked, sæde for såvel pavemagten som kejsermagten. Alle veje skulle kort sagt føre til Rom og derfra tilbage igen til hele imperiet. En gigantisk, men dog næppe helt urealistisk plan, som Skæbnen dog satte en stopper for, inden realiseringen for alvor kom i gang. De tyske stormænd gjorde nu også deres. De opfattede den som en slags forrædderi fra kejserens side.

Hvor vigtigt var et ærkesæde?

Da Polen blev kristnet, blev det lagt ind under ærkesædet Magdeburg. Altså under et ærkesæde i kejserriget med meget tæt forbindelse til kejseren. Det var helt normalt for nyomvendte områder, fordi de ikke selv havde nogen kirkeorganisation, og i den katolske kirke var der virkelig orden i hierarkiet – både mht. kirkeområder og personer. I 830’erne oprettedes et usædvanligt ærkesæde i Hamburg, der var ”tomt”, altså ikke havde underlagte stifter, fordi det skulle varetage missionen i det hedenske Norden. Da Hamburg blev ødelagt af enten vikinger eller vendiske stammer, flyttedes ærkesædet til Bremen og kaldtes derefter for Hamburg-Bremen. Først i ca. 1103 fik Danmark eget ærkesæde i Lund, og det omfattede fra starten hele Norden, men senere blev Norge (Nidaros/Trondheim) og Sverige (Uppsala) skilt fra. Den danske ærkebiskop forblev det kirkeligt overhoved – pavens stedfortræder – for hele Norden.

En ærkebiskop var en slags regionschef for et antal (suffragan)bisper = almindelige bisper. Nogle ærkebisper blev endog en slags ”overærkebisper”, der var overhoved for andre ærkebisper. En overærkebisp betitledes som ”*apostolsk vikar*”, idet han var pavens stedfortræder inden for en kirkeprovins. En sådan var ærkebisp af Lund altså.

Spørgsmålet kan måske bedst besvares ved, at det ser ud som om (for de lande, der var underlagt et ærkesæde i et andet land, som Danmark og Polen i starten,) at det især var kongerne, der arbejdede mest ihærdigt for et nationalt ærkesæde. *Erik Ejegod* fra Danmark var i Rom to gange for at overtale paven til at give Danmark et ærkesæde, og på hjemmefronten ser det ud til, at Roskilde og Lund sloges intenst om at blive udvalgt. Lund vandt som bekendt. I et land som Danmark var det i øvrigt også sådan, at ærkebisp var rigets nr. 2 – efter kongen. Senere var ærkebisp rigsrådets selvskrevne leder.

Strid mellem konge og ærkebisp førte altid til voldsomme og tit langvarige uroligheder i hele landet. En sådan strid var et sammenbrud i de indenrigspolitiske forhold – undertiden med alvorlige følger også for udenrigspolitikken. Og det var ikke kun her, det var sådan, men over det meste af det katolske Europa. Det kan også udtrykkes helt kort sådan: **Ved at få egen ærkebiskop blev den nationale kirke alene underlagt paven og uafhængig af en fremmed fyrste.** På papiret i hvert fald. Det var altså kolossalt vigtigt må man sige.

Kongernes indsats mht. et ærkesæde kan nok sammenlignes med deres indsats for at få godkendt en kongelig helgen. Som nævnt i nr. 120, gik *Henrik 2.* af England så vidt, at han var indstillet på at forværre den i forvejen voldsomme uro pga. pavestriden, for at få en forgænger (Edward Bekenderen) helgenkåret. Da han senere (med eller mod sin vilje) fik ærkebispem for Canterbury, den engelske kirkes primas, *Thomas Beckett*, myrdet, oplevede man derovre hvilke voldsomme uroligheder det kunne medføre. (Se mere nr. 120, s. 12)

Et eksempel fra Øst-missionen

Omkring 995 var forholdet mellem pomeranerne og polakkerne roligt. Det stærke vendiske stammeforbund vest for Polen, Liutizerne, angreb samtidig kejserriget, på et tidspunkt da kejserens opmærksomhed var koncentreret om Italien. Hertug Boleslaw angreb derfor på vegne af kejseren luitizerne, og efter at have kuet dem, rettede han sit blik mod pruzzerne, der boede NØ for Polen (i det senere Østpreussen). Her benyttede han sig af missionen som politisk middel. Det havde han lært af bl.a. Otto 1. I mangel af polske missionærer fik han i foråret 997 overtalt biskop *Adalbert* (Wojciech Slavnikovec) af Prag (ca. 956-997) til at drage af sted. Imidlertid blev Adalbert myrdet i Pillau 23. april. Hans bror *Gaudentius* (*Radzim Gaudenty* (970-1020) undslap med andre massakren og flygtede til Rom.

Adalbert af Prag var i sin ungdom elev hos *Adalbert af Magdeburg* og tog hans navn ved sin konfirmation. Adalbert af M. var den første ærkebiskop i *Magdeburg*, indsat af Otto 1., da han, som omtalt i nr. 123, fik ophævet det bestående bispesæde til ærkesæde – for at fremme missionen i de slaviske områder.

Miniature fra Otto 3.s evangeliebog fra ca. 990. De fire underdannede kvinder repræsenterer Otto 3.s undersætter, der bringer ham deres hyldest. Fra venstre Sclavinia (den slaviske verden), Germania, Gallia (den frankiske del af kejserriget – dvs. Lothringen og de nuv. Beneluxlande undt. Flandern) og Roma. Det fremgår just ikke særlig tydeligt, at kejserne havde problemer med alle disse folkeslag – nogle meget alvorlige, andre knap så alvorlige,, nogle kortvarige og andre nærmest permanente.

Bronzerelief fra en af dørene i katedralen i Gniezno fra ca. 1170. Motivet er afvejningen af det guld, som Boleslaw 1. Chobry betaler pruzzerne for de jordiske rester af Sankt Adalbert af Prag. Iflg. traditionen lige så meget guld som relikvierne vejede. Katedralen er indviet til Skt. Adalbert og Jomfru Marias Himmelfart (Assumption – 15. 8.)

Adalbert af M. levede op til forventningerne og kaldes da også for ”slavernes apostel”.

Boleslaw indså hurtigt de muligheder, som drabet gav ham. Først udkøbte han for rede penge (se billedtekst ovenfor) og lod dem højtideligt altersætte i katedralen i Gniezno (ty:Gnesen). Gaudentius var som nævnt flygtet til Rom, hvor han i slutningen af 999 indviedes til ærkebiskop af Gerbert, nu ophøjet til pave Silvester 2. Da Otto 3. havde stået i et venskabeligt forhold til Adalbert og ligeså til Boleslaw, var det næsten en selvfølge, at Polen fik sit eget ærkesæde, og dermed blev lagt direkte ind under paven, så det undslap Magdeburg. Dermed opfyldtes den polske ønskedrøm. Adalbert blev kanoniseret, også af Sylvester i 999, og æres af såvel den romerske som den græske kirke. Den tidligere tjekkiske præsident *Vacslav Havel* og hans hustru *Dagmar* stiftede i 1997 en international pris, der uddeles til videnskabsmænd, der har gjort en særlig indsats for videnskaberne og formidlingen af dem. Prismodtagerne modtager en kopi af Skt. Adalberts krumstav. At der er tale om en tjekkisk pris hænger sammen med, at Adalbert og Gaudentius blev født i det område, der i dag er Tjekkiet. Adalbert er ikke glemt i de slaviske lande.

Prisen uddeles stadigvæk, på Skt. Adalberts helgendag 23. april. Hans dødsdag.

Otto viste sin martyr-ven den store ære, at han tog til Gniezno sammen med Gaudentius, hvor Otto blev mødt med de største æresbevisninger, for at overvære Adalberts helgenkåring/altersættelse og stiftets ophøjelse til ærkesæde. Det kunne ikke være fornemmere.

Moderne skulptur af brødrene Adalbert af Prag og Gaudentius i den tjekkiske by Libice nad Cidlinou—det er Adalbert forrest. De fremstår fra kunstnerens side nærmest som munke, hvad missionærer jo også tit oprindeligt var, men dog ikke de to brødre. Adalbert var biskop af Prag, da han blev overtalt af Boleslaw til at påtage sig missionsopgaven, og Gaudentius var allerede præst. Det ser heller ikke ud til, at nogen af dem har tonsur, der normalt er det sikreste tegn på en munds stilling i det gejstlige hierarki. Tonsuren er en efterligning af Kristi tornekrone. Den såkaldte Peter-tonsur lod en krans ”corona” rundt om issen blive tilbage og den gav er oprindelsen til ordet kronraget. Brugen af tonsur blev afskaffet i 1973.

Det evige problembarn Italien

Et hurtigt blik på et kort (se side 20) over Italien anno 1000 afsløres straks, at det måtte være et område med en masse problemer. Nord for Pavestaten tilhørte det kejserriget (på kortet her undt. Kroatien og Ungarn. Kroatien var nærmere knyttet til Byzans, men var katolsk, hvor Byzans var græsk.) De tre områder Spoleto, Benevent og Salerno var rester af det gamle longobarderrige. Kongeriget Lombardiet nordpå svarede til det, der også blev kaldt kongeriget Italien, men altså som oftest var en del af kejserriget. Kejserne var tilbage fra Otto 1.s tid blev kronet i Pavia med den lombardiske jernkrone (fra longobarderrigets tid), mens de endnu ”kun” var konger af Tyskland. *Karl den Store* var blevet kronet med den i 774, men som bekendt først kejserkronet – med eller mod sin vilje – juledag 800. Som forbillede spillede Karl stadig en meget vigtig rolle for de tyske konger omkring 1000, og langt senere med. Ikke mindst for kejser *Frederik 1. Barbarossa*, der ret egenmægtigt lod Karl helgenkåre i 1165, måske som et led i den lange strid om pavemagten. Frederik ”sad” selv på den ene pave, Paschal 3., så der var ingen problemer med hans assistance. De ottonske kejsere kom fra Sachsen (oprindeligt den lokale hertugslægt), hvor Karls ry var det dårligst tænkelige, efter den behandling han havde givet sachserne i det meste af sin regeringstid. Men Karl inspirerede andre fyrster, fordi han selv havde opbygget et kæmperige og vist sig som en meget dynamisk og karismatisk hersker. Der var næppe nogen fyrste, som ikke lod sin inspirere af Karl. Knud den Hellige og dronning Adele kaldte deres eneste søn for Karl (Charles) og næppe kun fordi hun havde Karls gener i sig fra både sin mor og sin far. Men forbilledet betød meget.

Sydpå deles landet af Byzans og emiratet Sicilien. Det hørte til kejsernes hedeste ønsker at indlemme hele Italien under kejserkronen. Men det var nemmere sagt end gjort. Der var mange modstridende og stærke interesser imod. Og det var der længe. Oveni kom den usynlige, men meget alvorlige modstander: *malariaen*. Som tidligere fortalt måtte kejseren i 1038 (se nr. 120, s. 11) flygte fra Italien og hjem, fordi en malaria-epidemi havde svækket hæren alvorligt. Bl.a. ofrene var *Gunhild*, Knud den Stores datter, der døde i 1038 atten år gammel, kort efter at hun havde født en datter (se nr. 120, s.10). . Rom og Ravenna var omgivet af store sumpområder.

I Italien kunne kejserne ikke bruge missionsmetoden. Hele landet var i forvejen katolsk. Også Sicilien. Det var kun herskerklassen, der var muslimsk, men der indgik i den også både jøder og kristne. Det var ligesom i Spanien. De mange krige i støvlelandet gennem flere århundreder havde vist hvor usikker det var med krigslykken og varigheden af evt. erobrede områder. Otto 2. havde lidt et alvorligt nederlag til muslimske sørovere (den sicilianske emirs lejetropper formentlig), og var i færd med at stable en ny hær på benene i Ravenna, da han blev ramt af malaria og døde af det, kun 28 år gammel, i 983. Og efterlod tronen til sin treårige søn.

Også Otto 3. havde svære problemer med romerne. Gerbert og Otto ønskede af reformere den romerske administration efter byzantinsk forbillede. Hele deres ambitiøse projekt gik jo ud på først at reformere selve kejserrigets kerneområder og derpå sprede dets kulturtraditioner og administrative praksis ud over det meste af det katolske Europa. Roms befolkning var lige så utilfreds med alle disse anstrengelser som de tyske stormænd. Romerne revolterede flere gange i de ret få år, det hele udspandt sig, og havde også heldet med sig flere gange. Samtidig med det foregik der – underlig nok – ret positive forhandlinger med Byzans om et ægteskab med en byzantinsk prinsesse. Uagtet at der i realiteten bestod en permanent krigstilstand mellem de to kejserriger om de syditalienske besiddelser. Håbet har formentlig været, at et sådant ægteskab kunne bringe fred mellem dem og en varig ordning af forholdene i Italien. Som dengang med Theofano og Otto 2.

Reparation og service af person- og lastbiler

samt

- aircon-service
- diagnose-test
- reparation af
div. maskiner

**Vi skruer på alt
-bare det kan ryge
og larme**

HAGESTED ApS
AUTOVÆRKSTED
v/**A.K. Pedersen**

Præstebrovej 48c • 4532 Gislinge • telf. 59 46 05 85
post@hageded-auto.dk - www.hagededauto.dk

Det fragmenterede Italien omkr. 1000.

HRE = kejsreriget. Bavaria = Bayern. Venezia hørte officielt under Byzans, men var i praksis selvstændigt. Kun når det passede ind i det politiske spil, evt. økonomiske vedgik byen tilhørsforholdet. For en stund. Venizianerne anlagde endda deres egne kolonier på Adriaterhavets østkyst, på byzantinsk territorium. I 1204 var det Venezia, der stod i spidsen, da Konstantinopel blev erobret og plyndret. Bl.a. stjal de bronzehestene, der nu pryder Markuskirkens facade (kopier i dag ganske vist. Originalerne er henvist til museet, pga. luftforurening mv.)

Det kom så langt, at en byzantinsk prinsesse var på vej mod Italien for at blive gift med Otto, da han havde søgt tilflugt i Ravenna for at få fred til at planlægge de sidste anstrengelser, der skulle sikre fremtiden. Men så gentog historien sig, kan man sige. Han blev ramt af malaria ligesom sin far og døde i 1002, 21 år gammel. Efter sitende samtidig med, at hans brud satte sin fod på italiensk jord. Så det ægteskab blev der af gode grunde ikke noget af, og samtidig med Otto døde i de grandiose planer for kejsreriget og Europas fremtid. Gerbert, som Otto havde sikret paveværdigheden i 999, så Gerbert forvandlede til Silvester 2., døde i 1003. Han blev begravet i Roms domkirke, Laterankirken, mens Otto blev bragt hjem til Tyskland og begravet side om side med Karl den Store i katedralen i Aachen. Men altså underlig nok ikke side om side med sin far i Peterskirken. Det havde måske været mere nærliggende.

På et tidspunkt kom det nederste af støvlen samt Sicilien under de oprindelig røverridderaftige normanner, der med Robert Guiscard som en primus motor ikke alene bemægtigede sig landet, men også – dog mest under hans efterfølgere – forvandlede området til et af de bedst organiserede og tolerante samt kunstfrødige riger i Europa. Al denne herlighed holdt dog ikke så længe, pga. den kejserlige dynastipolitik, der pga. en normannerprinsesses ægteskab med en prins af kejserfamilien bragte en ny kejser til verden, den meget begavede og idérige, men også meget særprægede Frederik 2., der døde i 1250. Efter ham gik kejsreriget langsomt i opløsning – bevarede på papiret, men stort set uden saft og kraft. Efter Napoleons sikre sejr over de to medkejsere i Europa, droppede den tyske kejser den gamle titel og antog titlen kejser af Øst-rig. Efter de svære nederlag til Napoleon lyder det forkert at tale om et helligt tyskromersk kejserrige. Europakortet skulle i de år ændres gang på gang, indtil det blev sat i bero i 1815.

GF's Budgetstatus pr. 10.5.2020

	BUDGET	Pr. 09.05.	%
INDTÆGTER			
Kontingent	89.600	15.200,00	17,0
Indbetalinger til Drænfonden	22.400	3.800,00	17,0
Hjemmesiden	2.500		100,0
Annoncering i udhængsskabene	500		200,0
Gebyrer (rykker- og inkassosager)	0		
Strandgårdsbladet			
Diverse			
I alt	115.000	19.000,00	16,5
UDGIFTER			
Dræn og slamsugning (vedligeholdelse)	19.000	568,75	3,0
Vejvedligeholdelse og snerydning	11.000	13.275,00	120,7
Fællesarealer	50.000	19.399,44	38,8
Badebro - driftsudgifter	8.000	184,00	2,3
Møder og generalforsamlinger	5.500	200,00	3,6
Kontor og EDB	1.500	908,90	60,6
Hjemmeside	3.500	1.601,00	45,7
Forsikringer	8.000	7.646,15	95,6
Gebyrer	2.500	75,00	3,0
Porto	1.000	0	
Drænfonden (nyetableringer, m.v.)	22.400	3.800,00	17,0
Diverse	500	99,95	20,0
I alt	132.900	47.758,19	35,9

Kassererens bemærkninger til budgetstatus

De største **udgifter** har på nuværende tidspunkt været:

Køb af ny traktor til græsslåning mv.

Udbedring af stikvejene med knust asfalt

På **Indtægtssiden** er indbetaling af medlemskontingenter indkommet tidligere end de seneste år.

HUSK: Foreningen er flyttet til *Danske Bank*, hvortil kontingent skal indbetales på Regnr.: **9570** Kontonr.: **0012629303**

Mogens Kjær
Kasserer

**Konsulent
Torben Viltøft**

PC - Hjælp

Til almindelige brugere * Til almindelige priser
Koster ikke mere end en almindelig håndværker

Jeg giver gerne tilbud, inden jeg går i gang

Er i lokalområdet og kan løse stort set ethvert PC problem

Tlf.: 28 68 35 65 * Mail: it@viltøft.net

STRANDGÅRDSBLADET

Oplag: 125 eks.

Redaktion: Peter Brøns
Strandgården Øst 16
4300 Holbæk
Tlf. 6081 0543
E-mail: pb@brons.dk

Grundejerforeningen Strandgårdens bestyrelse:

Formand:	Hans Jørn Lykke	Strandgården Øst	30
Næstformand:	Kennet Jørgensen	Strandgården Øst	35
Kasserer:	Mogens Kjær	Strandgården Øst	29
Sekretær:	Angela Teglstrup	Strandgården Øst	2
Best. medlem:	Klaus Burnæs	Strandgården Øst	47
Suppleant:	Ole Mortensen	Strandgården Øst	45

GF's mail adresse: gf@strandgaarden-tusenaes.dk

GF's hjemmeside: www.strandgaarden-tusenaes.dk

Bankkonto: Danske Bank Reg.nr. 9570—Konto nr.: 0012629303

Der bliver bestilt noget, kan man se. Brobissernes kamp mod elementernes rasen!

